

Stručni članak

UDK: 611.91:616-073(497.11)
doi:10.5633/amm.2017.0313**ANALIZA ANATOMSKIH VARIJACIJA
SUPRAORBITALNOG TRANSKRANIJALNOG PROLAZA
U POPULACIJI JUGOISTOČNE SRBIJE NA
VOLUMENSKI PRIKAZANIM CT SKENOVIMA***Marija Daković-Bjelaković¹, Jelena Popović^{2,4}, Milorad Antić¹, Slobodan Vljaković¹, Dragan Stojanov³, Jelena Ignjatović⁴*

Univerzitet u Nišu, Institut za anatomiju, Medicinski fakultet, Niš, Srbija¹
Odeljenje za bolesti zuba i endodonciju, Klinika za stomatologiju, Niš, Srbija²
Centar za radiologiju, Klinički centar Niš, Niš, Srbija³
Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet, Niš, Srbija⁴

Kontakt: Marija Daković-Bjelaković
Institut za anatomiju, Medicinski fakultet, Univerzitet u Nišu
Bul. dr Zorana Đinđića 81, 18000 Niš, Srbija
E-mail: marija.bjelakovic@medfak.ni.ac.rs

Cilj rada bio je da se analizira varijabilnost oblika i broja supraorbitalnog transkranijalnog prolaza, supraorbitalnog useka ili otvora (SOU/O) u populaciji jugoistočne Srbije primenom trodimenzionalne kompjuterizovane tomografije sa volumenskim prikazom i proceni njihova učestalost u odnosu na pol i strane.

Analizirani su CT snimci sto petnaest odraslih osoba (59 muškaraca i 56 žena), starosti od 21 do 83 godine, za koje u medicinskoj dokumentaciji nisu postojali podaci o traumi ili malformaciji kostiju lobanje.

Od 230 supraorbitalnih regija, ravna supraorbitalna ivica sa odsutnim SOU/O bila je uočena u 37,39%. Najčešći tip supraorbitalnog prolaza bio je SOU (53,48%). SOO je bio zapažen u 5,22%, dok je inkompletni SOO bio prisutan u 0,44%. Učestalost duplog SOU bila je 1,30%, duplog SOO 0,87%, dok je SOU sa SOO na istoj strani bio prisutan kod 1,30%. Nije postojala statistički značajna razlika između polova i strana ($p>0,05$). Na našem materijalu uočeno je četrnaest drugačijih kombinacija različitih tipova supraorbitalnog prolaza. Najčešće kombinacije bile su obostrani SOU (33,91%) i obostrano odsustvo SOU/O (20,87%). Veoma česta kombinacija je bila SOU na jednoj strani i odsustvo SOU/O na suprotnoj strani. Ostale kombinacije tipova bile su retke.

Poznavanje učestalosti tipova supraorbitalnog transkranijalnog prolaza i njihove obostrane distribucije može biti korisno za kliničare u anticipiranju izlazne tačke supraorbitalne neurovaskularne peteljke tokom hirurških postupaka i planiranju lokalne anestezije. *Acta Medica Medianae 2017;56(3):81-87.*

Ključne reči: varijacije, supraorbitalni usek, supraorbitalni otvor, kompjuterizovana tomografija, volumenski prikaz